

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četr leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četr leta 5-50
na mesec 1-90

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnice, reklamacije, inserati itd.
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačane naročnine se ne ozira.
Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četr leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnistvo: Knaflcove ulice št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Slovinci!

Iz hladnih grobov in temnih ječ vam doni opomin na one prežalostne dni, ko je pred letom močila ulice ljubljanskega mesta slovenska kri.

V par dneh obhajamo obletnico tistih dogodkov, ki so Lundru in Adamiču ugrabili mlado življenje, premmogim drugim pa vzeli zdravje ali zlato prostost. Naš narodni ponos nam veleva, da obhajamo ta dan v tihi žalosti — 20. september boji slovenskemu narodu splošni žalni dan. Vsa Slovenija naj obleče v teh dneh žalno obleko, raz sleherne slovenske hiše naj plapolja črna zastava.

Adamič in Lunder sta padla v boju, ki ga hije ne-le slovenski narod, marveč vesoljno avstrijsko Slovanstvo že stoletja za svoj obstoj in napredek. Čutimo, in dogodki zadnjega časa dokazujejo, da se je ravno sedaj ta boj do skrajnosti poostiril. — Slovenstvo hije odločilno bitko, gre za bitji ali ne-bitji našega naroda.

Bratje! Ob obletnici pohiti sleherni zavedni Slovenec na pokopališče, da obišče žrtvi, ki sta padli 20. septembra 1908 v boju za našo stvar in da si nabere ob njunem grobu novega navdušenja.

Slovinci! Prihodnjo nedeljo obnovimo na grobu nepozabnih septemberskih žrtev prisego, da hočemo vstrajati v boju za našo staro pravdo do končne zmage!

V znamenju te obljube, plapolaj tudi naša bela ljubljana v črnih zastavah.

Podpisani odbor pozivlja torej vse Slovence in Slovenke, da se udeležijo prihodnjo nedeljo, dne 19. t. m. priredbe narodnega žefovanja. Naj bo to mirna in dostojna manifestacija naših čustev: plakamo na grobovih žrtvih, navdušujemo se, veselimo se in gorimo za one, ki hočejo, da narod Slovencev živi polno narodno življenje.

V Ljubljani, 14. septembra 1909.

Za odbor:

Dr. Ivan Tavčar,
deželni poslanec.

K letnim poročilom srednjih sol na Slovenskem.

I.

O izveštjih samih.

Zdaj že smemo govoriti o slovenskih gimnazijah vsaj na Kranjskem, ker je prebit led in se je v preteklem šolskem letu že grščina v 3. razredu in verouk v 5. razredu učil v slovenskem jeziku. Slovenstvu teh gimnazij pa bijejo v obraz nemška letna poročila, izvenredni drugo gimnazijo v Ljubljani, ki izdaje od svojega začetka slovenska izveštja. Vprašamo pa ravnateljstvo druge gimnazije: Ali odloki c. kr. učnih oblasti niso za slovensko občinstvo, zakaj se isti navajajo nemški? Nadalje, za koga so na koncu edinega slovenskega izveštja nemške »Mittheilungen« o začetku šolskega leta 1909/10? Gimnazija v Gorici, ki ima polovico slovenskih dijakov, ni tako obzirna, da bi prinesla tozadevno slovensko naznanilo.

Zakaj so se letna poročila vseh državnih sol v Ljubljani in gimnazij v Kranju tiskala v isti tiskarni Kleinmayr & Bamberg? Primerjali smo druga mesta, kjer je več zavodov, in smo povsod našli, da se podpirajo razne tiskarne. Tako se je v Celju tiskalo izveštje nemške gimnazije v »Celejce«, slovenskih razredov pa v »Zvezni tiskarni«, tako se je v Mariboru, Celovcu in Gorici gimnazijsko izveštje tiskalo v drugi tiskarni kakor realčno. Le v Gradcu, kjer obstoja c. kr. vseučilišna tiskarna »Styria«, so se vsa izveštja državnih zavodov tiskala v tej. Ali je mar tiskarna Kleinmayr & Bamberg tudi c. kr.? Pričakujemo, da bodo slovenski člani deželnega šolskega sveta povedali vladi, kako se podpira slovenska obrt slovenske dežele!

II.

Učiteljstvo.

Slovenstvu naših gimnazij bijejo v obraz nemški profesorji, ki so se vedno na njih nameščeni, dasi niso usposobljeni za slovenski učni jezik. Ako na nemško gimnazijo ne pride lahko slovenski profesor, ki je na nemški univerzi pred nemškimi profesorji dokazal svojo usposobljenost za nemški učni jezik, kaj delajo potem na slovenskih gimnazijah Nemci, ki niso porabni za slovenske zavode, ker ne znajo in se nečejo naučiti nič slovenski? Kako izpolnjuje svojo dolžnost ravnateljstvo druge gimna-

zije v Ljubljani, ki daje profesorju dr. J. celo v višjih razredih nemščino, za katero ni vsposobljen niti za nižje razrede in jo vsled tega — kakor se sliši — tudi bolj površno učí — na škodo slovenskim dijakom?

Glede števila definitivnih profesorjev se slovenski zavodi naravnost zatirajo. Prva gimnazija v Ljubljani je po številu dijakov tretja v celi Avstriji, izvzemši Galicijo in Bukovino, kjer so izjemne razmere. Vendar pa je na njej samo 16 definitivnih profesorjev, 2 sta prideljena iz drugih zavodov, 10 pa je supletov. Država vzdržuje 19 gimnazij, ki imajo manj dijakov, a več definitivnih profesorjev. Sploh je na 4 slovenskih gimnazijah na Kranjskem bilo 26 supletov!

Ako ima drugod profesor trajen dopust za vodstvo nedržavnega zavoda ali kot poslanec itd., se njegovo mesto razpiše in provizorno zasede, pri nas pa le suplira, kar je seveda za državo znatno ceneje. Drugod se mesta premeščeni profesorjev takoj razpišejo in še pred začetkom novega šolskega leta zopet zasedejo. Iz prve gimnazije v Ljubljani je že pred letom odšlo 5 profesorjev; na novo na zavod premeščen pa je bil samo eden. Značilno je sledeče: Profesor dr. Riedl je bil z ministrskim odlokom od 5. septembra 1908, št. 33.843, iz prve gimnazije premeščen na nemško gimnazijo v Ljubljani. Od tam je bil 4. novembra 1908, ministr. odlok od 7. novembra 1908, št. 45.894, imenovan za ravnatelja v Kočevje. Njegov naslednik na nemški gimnaziji, od koder je odšel pozneje, je že imenovan junija t. l.; na prvi gimnaziji pa prof. dr. Riedl še vedno nima naslednika, niti še dozdej mesto ni razpisano, dasiravno ni nobega germanista na zavodu s 17 razredi in 65 tedenskimi urami za nemščino (kar bi bilo za 4 profesorje dovolj ur!) Iz Kranja je profesor le »prideljen« v Ljubljano, njegovo mesto v Kranju se suplira. Na ta način prihrani vlada na slovenskih gimnazijah na Kranjskem kakih 10 tisoč kron na leto!

Sijajna slovenska manifestacija.

(Dopis iz Hrastnika.)

Z napeto nervoznostjo je pričakoval ves Hrastnik in dalnja okoličina zadnje nedelje, ko se je imelo pokazati, jeli Hrastnik slovenski ali ne.

Okrajno glavarstvo je odredilo najobširnejše odredbe, da se ohrani mir; brzovjavke so švigale med županstvom in glavarstvom. 24 orožnikov in 4 redarji so se sprehajali po Hrastniku, načeloval jim je vladni komisar Breschar. Ze na vse zgodaj so imeli priliko posredovati: blizo postaje se je čez cesto razobesilo dve trobojnici s sokolom. Wiltchnigg se je telefonično pritožil na županstvo, ko ni tu nič pomagalo, je brzovjavil okrajnemu glavarstvu, ki je končno brzovjavno odredilo odstranitev. Pribijemo, da se je okrajno glavarstvo pokazalo tudi ob tej priliki skrajno pristransko, kajti dočim je slovenski zastavi dalo odstraniti, je na nemškem veselilnem prostoru vihralo več izdajalskih frankfurtaric, kot je bilo udeležencev.

Z brzovlakom se je pripeljalo več ljubljanskih Sokolov, ki so prikorakali v Hrastnik. Tu so se združili z domačimi Sokoli in nato skupno, na čelu trboveljska godba, šli na postajo. Dolga vrsta krepkih zavednih rudarjev jim je sledila. Med sviranjem sokolske koračnice smo prišli na postajo in tu kako presenečenje: hrastniška rudarska godba je ravno nastavila svoja pihala na usta, da bi zasvirala kakim 30 turnarjem iz Celja in peščici nemčurjev. Smeh nas je silil, ko so morali tako ponižno poslušati našo godbo naša povelja, na kar so se splazili tiho na komando Kilerjevega poba s pozorišča. Vlak ob 2. uri je pripeljal tesno natičen veliko število Sokolov in Sokolice iz Šiške, Viča, Ljubljane, Zagorja in Trbovelj, dalje naraščaj iz Zagorja, pevec iz Trbovelj in sto in sto drugega občinstva. Mogočni na zdarčlici so zaorili, ko sta se razvila prapora iz Šiške in Zagorja. Burno pozdravljanje je svedočilo, kako dragi so nam gostje.

Med Sokoli se je izdala parola: ne izzivati z nobenim klicem, če tega ne store nasprotniki — žal nam je danes, da smo se držali te parole. To obžalovanje nam vzbujala sramotna zavratnost, najgrša podlost, ki jo more pokazati le turnar. Kot zid so molčali, ko so korakali mimo njih silne čete Sokolov, ki jih je spremljalo nad tisoč narodnega občinstva okrašenega s slovenskimi znamenji. Tu so se učili Celjani molčati, bile so to sile, ki bi jih ne ustavila nobena moč. Ko so se vračali zvečer bratje (6) iz Krškega, tu so jih ti nemški šuftje imeli pogum napasti. Fej!! Prihodnjič bomo znali ceniti »deutsche Ehre und Treue« in plačilo ne bo izostalo.

Ko smo dospeli obsipani s šopki, pozdravljeni v vseh gričev, med gmenjem topičev na veselilni prostor, je taistega napolnila naddvati-sočera množica. Po pozdravu brata jurista Roša, je sledila telovadba. Komu bi dali prednost, smo v zadregi. Gledali in občudovali smo vrle Sokolice, krepke Sokole pri prostih vajah in na orodju. Burno je pozdravljalo ljudstvo ljubljansko in šišensko vrsto, vzorno vrsto iz Ljubljane, mlade trboveljske in hrastniške telovadce. Oči so se marsikomur porosile ob pogledu na naš naraščaj. Kar elektrizovano je bilo občinstvo, ko so zaključili Krčani z neprimerim boksom telovadbo. Sledil jim je buren aplavz. Pohvalno moramo omeniti res pridno in izborno trboveljsko godbo pod vodstvom g. Pavliča. Po telovadbi se je vršila velika ljudska slavnost, ki se je je v veselju udeležilo nešteto ljudstvo. Opazili smo tudi g. župana Voduška in g. podžupana Kramerja, pogrešali smo pa naše slovenske hrastniške zastopnike, ki se odlikujejo s svojo odsotnostjo od vsake prireditve in rajše nagajajo, kakor pa pomagajo. To je njih narodno delo. — Iskreno se zahvaljujemo bratom in sestram iz Ljubljane, Šiške, Viča, iz prijateljskega nam Zagorja, iz sosednih Trbovelj, hvala vam, bratje iz Krškega — plačilo pride! Hvala tebi brat Oskar in tvojinr pevcev za prekrasno petje. Hvala bratu Mil. Rozinu za njegovo požrtvovalnost. Hvala galsilem iz Trbovelj in Hrastnika. Pohvaliti nam je še izvrstno kuhinjo in postrežbo g. Frana Logarja.

V najlepšem redu, v vsakogar zadovoljnost se je vršilo naše slavlje. Malo drugače pri nasprotnikih, katerim je pivovarna Reiningshaus ali Puntigam podarilo 20 sodčkov piva. Zlat dež je rosil iz bogatih kas laske milijonarke Dezepečke, poleg nje in direktorjev Burger, Wiltchnigg, Leiller so sedeli gostje, ki so vkradli z veselice dva sodčka piva, veliko vina in žganja. Prijeli so jih orožniki. Wiltchnigg bi baje dal raje 100 K, kakor, da se je to zgodilo. V tej zgodbi ni družbi je bilo tudi nekaj rudarjev, vsi ti se niso sramovali Dezepečkinih in Kozletovih Judeževih grošev. Sram jih bodi! Častitamo pa vsem k takim gostom: na veselici tatovi, med potjo tolovaji. — Hrastniški Slovinci so pa po veliki večini pokazali, da so pošteni, zavedni narodnjaki. In kot takim jim kličemo: Ne zdar!

LISTEK.

Pozdrav mladini.

Pozdravljena mladina nam na prazniku velikem zbrana! Pozdravlja ves te narod naš, pozdravlja bela te ljubljana!

Ne na zabavo pusto le vi danes k nam ste prihiteli; na resen, važen ste posvet od vseh strani med nas prispeli...

Boj je življenje, težek boj... Kdo bolj to ve in globlje čuti ko mi, ki že od njega dnij bojujemo boj trdi, kruti!!

Boj na življenje in na smrt je naš ta boj za domovino s sosedi silnimi okrog za našo staro dedovino.

Ne vidite? Sovražniki prodirajo čez naše meje! Kaj prava! Danes le velja, kdor stopa drzneje, smejeje!

Najboljši zakon — močna pest, ki vsak napad namah odbije! Mož je, kdor svojim vzorom zvest za njih uresničitev žije...

Za četo četa šla je že... A boj se vse ne ponehava... Ob mejah za trdnjavo tam podlira naša se trdnjava...

Omagajo že borci tam in tukaj hrabri... Saj ni čuda! Upehal jih je večni boj in padajo gredoč od truda.

Pa saj imamo še močij! Ne boj, ne boj se, domovina! Nešteti je še čilih čet! Naprej, naprej sedaj, mladina!

Mladina! Ti si ves naš up! Moč tvoja sveža je še, čila! Ne nenspeh, ne zlost svetá sreča ti nista ohladila.

V bodočnost zrejo ti oči, vesel pogum iz njih odseva, in v prsih žar ti plameni in bojaželjnost jih razgreva.

Naprej, mladina, v krasni boj! Slovenec skoro svoj že bodi, na svoji zemlji svoj gospod! Naprej k prosveti in svobodi!

Mladina! Tvojo čilo moč očina na mejdan poziva, da nam razženeš črno noč, ki svetlo solnce nam zakriva.

A. Aškerc.

Urnltev.

(V. F. Jelenc.)
(Dalje.)

In zakaj je storila to? Saj svet je velik in pota njegova so mnogobrojna in široka! Zakaj ni imela toliko moči, da bi prebolela vse to, da bi utopila v sebi bolest prvih trenutkov!

Zmračilo se je popolnoma, ko je dospel na pokopališče, oddalec je videl brleti v mrtvašnici luč. Temne sence so se sklanjale preko grobov, v vrhovih cipres in kronah vrb žaluj je nekaj pridrušeno šepetalo... Franc pa je šel naprej, zdelo se mu je, da ga nekdo zasleduje, ko je pesek škripal pod njegovimi koraki. Dospel je do mrtvašnice. — Vegasta in preperela vrata so zaječala na zarjavelih podbojih... Vstopil je...

Na kameniti mizi je ležala neobdelana krsta... v nji pa njeno truplo, pokrito s tenčico... Franc se približa krsti in obstoji... skozi tančico je ugledal njen obraz... bled... oči napol odprte, posinele ustne... Stresel ga je ta pogled po vsem telesu... Zdelo se mu je, da se odpirajo posinele ustne, da mu hočejo nekaj reči... zavrtelo se mu je v glavi... oprijel se je mize, da ne bi padel, kar se nekaj v kotu gane... Franc preplašen pogleda tja in za-

gleda starega možička, ki se mu smeje približa:

He, he, take stvari niso za mlade ljudi, zakaj ste jo prišli gledat! Ali ste jo poznali?

Skozi zobe je zasepnil Franc. »Da, da, nekdan sem jo poznal! Ali veste, zakaj je šla v vodo?

»E, praviko iz nesrečne ljubezni, kakor za vsakega, ki se sam konča v takih letih! O kako neumni so danes ljudje! Včasih nismo poznali takih stvari, pa smo vendar živeli in učakali visoko starost!« Franc je nepremično gledal na njeno truplo, gledal one blede mrzle roke, ki so ga večeraj še tako strastno objemale, opazoval je te blede posivele mrtvaške ustne, ki so bile večeraj še tako rdeče, ki so poljubljale tako vroče, tako divje, ah gledal je njo, ki ga je še večeraj tako ljubila, ki ga je vabila k sebi, ki mu je hotela dati lepo, pošteno življenje... in danes!

Mrzla, mrtva leži pred njim, žrtev njegove velike, grozne laži! Maščuje, grozno maščuje se to nad človekom... Franc je čutil to v svoji duši... in misel na to ga je potolažila v tem groznem trenutku; naj se vse to maščuje, bo vsaj poprej konec vsega!

Par trenutkov je še gledal na njo, potem pa je odšel iz mrtvašnice... Mracl arak ga je pretresel su-naj... strah ga je postalo nenkrat,

zdelo se mu je, da se stegujejo od vseh strani za njim kočene roke, mrzle in mrtvaške, kakor je bil njen pogled. Stekel je po peščeni poti in se ustavil, ko je bil že daleč od pokopališča na ulici, pogledal je okoli sebe in opazil, da ga ljudje začudeni gledajo... pomešal se je med pasante in se vrnil v mesto... Tedaj se je spomnil, da mora že nocej nastopiti svojo službo; odšel je v dvorano nekega hotela... učitelj je že čakal pri vratih nanj in mu rekel, da ga že željno pričakujejo... Blesk sijajnih luči in cvetja ga je presenetil, počasi je šel preko dvorane in sedel za klavir... vsi so se ozirali v tujega igralca, ki je bled in prepadel tolkel po tipkah... ugrabili so razne stvari... povpraševali so učitelja, a ta jim ni vedel odgovora...

Franc pa je sedel za klavirjem gledal v note in igral nekaj vselega... poskočne polke, zalovite strastne valčke... zdaj in zdaj je dvignil glavo in se ozrl po dvorani... in njegovi pogledi so se sročavali z veselimi, plamenečimi pogledi mladih deklic, ki so se vrtele v objemu svojih plesalec... Duh cvetja in parfema se je mešal z oarčjem, ki je bilo napolnjeno izhlapelega znoja... Francu se je zdel ta duh tako mrtvaški, da je zaustavljal sapo, da ga ne bi udihal...

(Dalje prihodnja.)

Notranja politika.

Deželni zbori.

Dunaj, 15. septembra. V jutrnji seji pride zopet na glasovanje lex Kolisko - Axmann v obliki nujne predloga. Med podpisni bo prvi dr. Luegerjev. Slični predlogi se bodo stavili tudi v gornje avstrijskem, solnograškem in predarlskem deželnem zboru.

Zahteve skupne vlade.

Dunaj, 15. septembra. Skupna vlada bo za leto 1910 zahtevala okoli 300 milijonov več, ko dozdaj (z vojnimi ladjami celo 500 milijonov). Te zahteve se bodo pa še v prihodnjih letih zvišale.

Bosenski statut.

Dunaj, 15. septembra. V današnjem ministrskem svetu je prišel na razgovor tudi načrt ustave za Bosno. Predlogi drž. finančnega ministra Buriana so se v principu sprejeli. Vendar pa ni upati, da dobe že v bližnji bodočnosti cesarjevo sankcijo; zabranjeno temu ogrska kriza.

Ogrska kriza.

Dunaj, 15. septembra. Današnja avdijska Wekerlova pri cesarju ni prinesla še nobene odločitve. Wekerle je poročal cesarju o položaju, ni mu pa predložil nobenega načrta imenovanja kabineta. V soboto ali v nedeljo bo Wekerle zopet prišel k cesarju in morda bo v tej avdijski prišla odločitev. Člani kabineta se bodo še enkrat sešli in bodo sklepali o zadnjih odločitvah korakovih.

Iz Bosne.

Sarajevo, 14. septembra. Danes se je v veliki rotovski dvorani vršila v navzočnosti delegata skupnega finančnega ministra slavnostna konstitucija prve bosensko-hercegovske trgovske zbornice.

Maroko.

Pariz, 15. septembra. Iz Orana se javlja, da so Španci utrpeli v Ubidi v Rifskem ozemlju 9. t. m. težek poraz in so se morali umakniti.

Izjava.

Podpisani izjavljamo, da odstopamo od kandidature v splošni kuriji zaradi dobre stvari in prepotrebne discipline. Priporočam iskreno nemurno delati na to, da bodo s častno večino izvoljeni postavljeni kandidati. Volite samozavestno in s ponosom dne 26. t. m. kandidate združenih strank, ki so:

Alojzij Štrekelj,

drž. poslanec in posestnik v Komnu.

Alojzij Franko,

odvetnik v Gorici.

Anton Križnič,

župan v Kanalu.

V Tolminu, 15. sept. 1909.

Judrej Urtovec.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. septembra.

Zopet zaplenjeni. Sinočno število našega lista so nam zopet zaplenili. Vzeli so ves članek, v katerem smo govorili o klerikalcih in njih stališču proti 20. septembru. Zdal se torej že več zoper klerikalce ne sme pisati in ne smemo več zavračati klerikalnih infamij. Očividno je, da nam hočejo zamašiti usta, da bi sploh ne govorili o 20. septembru, a povemo Schwarzjevim lakajem in Hohenburgerjevim huzarjem, da je ni moči na svetu, ki bi nas mogla prisiliti v to, pa če nas vsak dan konfiscirajo.

Krvava manšeta. Napredna narodna stranka je sklenila, da naj se vrši obletnica 20. septembra mirno in dostojno ter povsem na polju legalnosti. Eksekutivni odbor je v ta namen zasnoval poseben odsek, kateremu je stopil na čelo deželni poslanec dr. Ivan Tavčar. Izdal se je oklic — (da se ž njim v ničemer ni kršil zakon, pričuje državno pravičnost, ki oklica ni zaplenilo —), s katerim se Ljubljana pozivlja, da razobesi temne zastave. Vsakemu je dano na prosto voljo, da razobesi zastavo, ali pa ne. O kakem terorizmu niti govora ni! Drugi program obletnice je predložil deželni vladi, če ga prepove, je to njena stvar; v slučaju prepovedi, se pač ne bode mogel izvršiti, ker je potem odvzeta legalna podlaga. Vse to pa je do paroksisma razkačilo gospodo pri »Slovenec«, ki zadnji čas predstavlja nekakega bevskajočega kodra v portirski loži baron Schwarzove vladne kočje. Včeraj so pod malo okusnim naslovom »Krvava manšeta« priobčili uvodnik, kjer so se navali na dr. Tavčarja, in sicer s surovostjo, ki je še celo za »Slovenca« nekako izredna. Ta uvodnik je pisal deželni poslanec — najbrž dr. Lampe sam — ker je okičen tudi z otročjo grozno, da bode deželni zbor brez

pardona izročil dr. Tavčarja krvave mu sodniku, če ga bode hotel obesiti radi zgoraj omenjenega oklica. Da je ta groznja priklila iz poštenega katoliškega srca, o tem smo prepričani, ker vemo, da bi hipertalentirana deželnozborna večina svojega političnega nasprotnika z navdušenjem izročila sodišču, in naj si bila tudi prepričana, da je docela nedolžen! Ne oziramo se na to smešno grozno, ki jo tudi dr. Tavčar lahko z zaničevanjem preze in tudi ne na druge primojduske fraze, od katerih mrgoli »Slovenec« uvodnik; pač pa se nam vidi primerno zapisati nekaj splošnih pripomb. Da se ob obletnici 20. septembra tudi čez trideset let v Ljubljani še vedno obhajala, je gotovo. Take zadeve se ne pozabijo, in se tudi v Ljubljani ne bodo pozabile. Na tem vladne prepovedi ničesar ne spremene. Da je vlada pametno stopala, bi tudi prve obletnice ne bila smela prepovedati, ker je ravno taka prepoved najbolj sposobna, da se že položene strasti znova razburijo, in da se potem prenaša zevajoča rana od leta do leta! Pametna vlada bi pokladala važnost na to, da se izvrši obletnica na legalni podlagi, da se giblje samo v mejah, ki so neobhodno potrebne, in da jo vzamejo v roke moške, ki s svojo zmrnostjo dajejo v vsakem oziru jamstvo, da se obletnico mirno in dostojno dožene. Na tem stališču se je nahajal eksekutivni odbor narodno-napredne stranke, ali vlada je pač drugega mnenja! Ona hoče vse prepovedati, če bi bila v stanu, bi nam še sopsti prepovedala! Stari birokratični avstrijski sistem je to; ž njim se za letos prepreči obletnica: stvar pa je nekako taka, kakor bi kdo v staro rano na novo z nožem suval. Pa kakor rečeno, take prepovedi navadno ničesar stalnega ne dosežejo. In tako bi tudi mi stali, da bode Ljubljana čez tristo let še vedno obhajala obletnico 20. septembra. Priznamo pa lojalno, da baron Schwarz ne štejevo v zlo, če je pri ti priliki zopet izgubil hladno premisslavljanje, in če meni, da je prepoved v takih slučajih največja vladna modrost. Čisto neumljivo pa nam je, da se tudi katoliška armada okrog »Slovenca« razburja, in da je radi vprašanja v govoru stoječe obletnice, ki sama na sebi ni čisto nič osebnega, mobilizovala vsa svoja polena, vse svoje krampe in še celo vse svoje golide. Sam bog vedi, čemu je bilo vse to potrebno, ko je vendar baron Schwarz že sedaj z vsako nitko svojih ponižnih administrativnih talentov na nje privezan.

Dr. I. T.

Klerikalci in 20. september. V skrajnem ogorčenju so ljudje sinoči trkali »Slovenca« in ga z gnusom in zaničevanjem metali pod mize. Kar je ta umazani list sinoči pisal o narodnem žalovanju ob obletnici 20. septembra, je tako brezmejno podlo, tako neznanosko sramotno, da se mora narodnomislečemu človeku gabit v duo duše. Našli so se zopet enkrat Schwarz, klerikalci in nemškutarji v bratskem objemu in klerikalci pljujejo na grob Lundra in Adamiča in se pehajo na vse načine, da bi želji Schwarzja in »Kranjske špar-kase« onemogočili dostojno narodno žalovanje. Klerikalci nečejo, da bi slovenski rodoljubi pokazali svojo narodno zvestobo, da bi z razobešanjem črnih zastav in z romanjem na grob narodnih žrtve posvedočili, da imajo v živem spominu slovensko mučeništvo 20. septembra 1908. Ker Schwarzja vest peče in ker nemškutarji nečejo, da bi se ljudje spominjali slovenskega mučeništva, zato sramoti »Slovenec« ves svet, le da bi preprečil dostojno narodno žalovanje. Če to ni največja sramota, potem ne vemo, kaj naj se še tako imenuje.

Mir in hladno kri! Kar počenja »Slovenec« presega vse meje. Ti brezvestneži bi radi na vsak način kaj izzvali. Nepristano govore o demonstracijah in izgredih. Nihče ne misli nanje, toda »Slovenec« draži in izziva, kar se le da in Schwarz skrbi za »varnostne odredbe«, ki morajo razburiti tudi najmirnejšega človeka. Prosimo in rotimo vse spodobne Slovence, naj ohranijo mir in hladno kri in naj se ne dajo zapeljati niti v najmanjšo nekorektnost.

Vse prepovedano! »Slovenec« ve ne samo to, kar je Schwarz že storil, nego tudi to, kar še misli storiti. Tako pravi »Slovenec«, da je vlada prepovedala vse prireditve na dan 20. septembra. No, prepovedala vlada še ni nobene prireditve za dan 20. septembra, ker sploh ni imela prilike kaj prepovedati, ker jej sploh še ni ničesar naznanjeno za 20. september, prepovedati pa more vlada samo to, kar ji je naznanjeno. Prepovedala je vlada narodnoradikalni dijaški shod, ki ji je bil naznanjen, a drugega ji ni ničesar naznanjenega. Pa vendar ve »Slovenec«, kaj misli Schwarz storiti. Ne čudimo se temu. »Slovenec« je v službi barona Schwarzja kot žurnalistični lakaj in kot tak ve seveda ne le to, kar je Schwarz storil, nego tudi to, kar misli storiti.

Narodno žalovanje. Iz oklica ljubljanskega dežel. poslanca in podžupana dr. Tavčarja je jasno razvideti, kako se misli organizirati narodno žalovanje dne 19. t. m. Na dan 20. septembra sploh ne bo po dosedanjih dispozicijah nobene priredbe. V nedeljo pa bo Ljubljana razobesila črne zastave in narodni Slovence bodo romali na grob narodnih žrtve Lundra in Adamiča. Vemo, da bo Schwarz vse drugo prepovedal in da je vsaka druga manifestacija nemogoča. Bajoneti in puške bodo pripravljene in je torej nemogoča vsaka druga priredba, vsako drugo počestčenje spomina Lundrovega in Adamičevega. Nihče ni prisiljen razobesiti črne zastave in nihče ni prisiljen iti na grob narodnih žrtve — naj se pokaže mišljenje ljudi svobodno, vsak kakor hoče — spoznali se bomo!

Dunaj - Ljubljana. Tudi Dunaj ima svoje žrtve izza meseca marca l. 1848. Leto na leto romajo na njih grobe tisti Dunajčanje, ki so ostali zvesti načelom svobode, za katere so se borili njih predniki leta 1848. Vsako leto se pomika velik spreved na pokopališče in na grobu žrtve imajo socialnodemokratični in starodemokratični zastopniki velike govore. Nikoli jim vlada tega ne brani, nikdar se ni raditega vznemirjala in še nikdar ni bil javni red niti v najmanjši meri moten. Tako se postopa na Dunaju — kako se postopa v Ljubljani, to ve in čuti vsakdo prav te dni . . .

V sršenovo gnezdo je posegel sklep deželnega šolskega sveta, da bodi imenovanje supletov pridržano gremijalnim sejam deželnega šolskega sveta. Nemški listi že kriče na vse pretege, da si ni deželni šolski svet ničesar drugega storil, nego da si je pridržal pravico, katero mu prisoja zakon. Pri tem pa ti listi modro zamolče, da je bilo to imenovanje sedaj domena Belar-Kaltenegerjeva, in da sta ta dva fanatična Nemea ravnokar kovala naklep, s tukajšnje realke pometai vse Slovence, tudi take, ki so službovali na realki. Na njihova mesta pa sta hotela poklicati zgolj le fantiče iz Nemško-Českega. Da kaj takega deželni šolski svet ni mogel mirno gledati, je pač več kot umljivo!

Vlada prepovedala III. shod nar.-rad. dijakov. Včeraj je sporočilo c. kr. deželno predsedništvo, da se prireditev imenovanega zborovanja prepoveduje v smislu § 6. zakona o shodnem pravu iz ozira na javni red in javno varnost! Čisto izven vsakega dvoma je, da je izdala to odredbo deželna vlada edinole na pritisk klerikalcev in Nemecev; potrebe in utemeljitve zato ni nobene, kajti akademski shod, ki se ima pri belem dnevu baviti s teoretskimi vprašanji, vendar še ni kalil javnega miru. Sicer pa je zajčja strahopetnost, ki diči našo vlado, ako se ne upa vzdržati ob priliki takega shoda javnega miru in redu s tolikim varstvenim aparatom. Baron Schwarz hoče kratkotaloma uvesti pri nas sistem, ki niti v Sibiriji ni več mogoč, mesto da bi kot cesarski namestnik respektiral in upošteval zakonito zajamčeno svobodo državljanov!

Pritožba in prošnja pripravljalnega odbora za III. shod nar.-rad. dijaštva na ministrskega predsednika barona Bienerttha. Pripravljalni odbor je odposlal včeraj na barona Bienerttha naslednjo petico, ki sicer ne bo imela uspeha, pa je vendarle umestna, da se centralna vlada tudi od prave strani pouči: »Za dni 17. in 18. t. m. je podpisani pripravljalni odbor za III. shod narodnoradikalnega dijaštva v Ljubljani naznanil z ulogo z dne 13. t. m. tukajšnji c. kr. državni policijski oblasti prireditev shoda s sledečim sporedom: V petek 17. septembra dopoldne ob 9. otvoritveno zborovanje v veliki dvorani »Mestnega doma« z referatom: med. Zalokar: Splošen pregled narodnoradikalnega gibanja. — Ob 3. popoldne nadaljevanje zborovanja z referati: jur. Brunčko: Narodno obrambno delo in teh. Mackovšek: K statističnem problemu Slovencev. — V soboto 18. septembra ob 9. dopoldne referati: jur. Korun, jur. Novak in fil. Oklobdžija: Jugoslovansko vprašanje. — Ob 3. popoldne referat jur. Zorman: Umetniška vzgoja dijaka. — Ob 4 1/2 zaključno zborovanje, resolucije. — C. kr. dež. predsedništvo je z odlokom z dne 14. t. m. sporočilo danes podpisaneu sklicatelju dr. Oton Fetič-Frankheimu, odvetniškemu kandidatu v Ljubljani, da se prireditev imenovanega zborovanja prepoveduje v smislu § 6. zakona o shodnem pravu iz ozira na javni red in javno varnost. Z ozirom nato, da pride na ta shod — ob priliki študijskega izleta na avstrijski jug — pod protektoratom g. drž. poslanca Hraskega okoli 150 čeških dijakov, ki so že na potovanju semkaj in tudi večje število hrvatskih dijakov, dalje, ker je že veliko število slovenskih akademikov v Ljubljani zbranih, bi bil vsak rekur rednim potom iluzoričen. Vsed tega se obrača podpisani pripravljalni odbor tem nenavadnim potom z najudanejšo prošnjo do Vaše ekse-

lence, da blagovoli ukreniti, da se ta prepoved nemudoma razveljavi in shod dovoli. Svojo prošnjo utemeljujemo s sledečimi izjavami: 1. Je cel značaj shoda interno dijaški, referati so, kakor razvidno iz naslovov, povsem akademičnega značaja. 2. Se vrši shod na dva delavnika in ob takem dnevnem času (ob 9. dopoldne in ob 3. popoldne), ko je čisto izključeno, da bi se moglo radi dnevnih opravil shoda tudi drugo občinstvo udeležiti ter je tudi vsebina teh referatov taka, da ostalega občinstva — izvzemši nekaj inteligentov — ne more zanimati. 3. Je povsem neumljivo, da se je mogla prepovedati v časih, ki so povsem normalni, ko noben simptom ne kaže nato, da bi utegnoli nastati kako razburjenje iz kateregakoli vnanjega vzroka, ko vlada v Ljubljani v vseh krogih tak vzoren red in mir, da niti navadna intervencija varstvene oblasti na zborovanju ne bi bila potrebna, to dijaški priredbo povsem kulturnega značaja s sklicevanjem na § 6. shodnega zakona, ki govori o ozirih na javni red in javno varnost, ki v tem slučaju nikakor niso dani. 4. Ta prepoved ne more doseči zaželjenega, ampak k večjemu nasproten uspeh; bati se je namreč, da zgubi vsa javnost ravno po tej neutemeljeni kruti odredbi, ki spominja na dobo absolutne brezpravnosti državljanov, zaupanje v državno modrost in pravico ljubljenosti onih oseb, ki stoje na čelu c. kr. vlade, v naši kronovini, in to tembolj, ko vidimo, da se dovoljujejo n. pr. celo na Dunaju v dobi, ko je vse občinstvo do skrajnosti razburjeno, ne le politični shodi, ampak celo demonstracijski obhodi po Ringu. 5. Vaši ekscelenci je gotovo znano, da je napram priredbam in nastopom akademice mladine vedno modrejša ona državniška politika, katero vodi dobrohotnost in naklonjenost, kot pa brezobzirnost in pa trdo postopanje. 6. Podpisani pripravljalni odbor prevzema s tem garancijo, da se o priliki tega dijaškega zborovanja mir v Ljubljani nikakor ne bode kalil in da se v ta namen sestavi poseben rediteljski odbor.

III. shod narodno-radikalnega dijaštva se vrši vsekako. Na potu je že dva dni okoli 150 Čehov. V Ljubljani pa je že lepo število zbrancev slovenskega dijaštva. Druga izhoda, kot da se bo zborovalo po § 2. itak ni. Dijaštvo ne sme izpolniti želje včerajšnjega »Slovenca«, ki bi očividno rad videl, da bi šli dijaki na cesto. Opozarjamo deželno vlado v zadnji uri naj nikar ne tira stvari do skrajnosti. Računa naj z danimi razmerami! Dijaki so tukaj in veliko pametneje je, da se pusti dijak mirno zborovat vsaj po § 2., kot pa da se jih žene na cesto.

Klerikalno-nemška zveza. Načelnik mlekarke zadruge v Ljubljani, g. Matija Kump, je odložil načelstvo pri omenjeni zadruzi. Mesto njega je bil za načelnika slovenske klerikalne zadruge izvoljen Nemez grof Barbo. To je zopet jasen dokaz klerikalno-nemške zveze, katere klerikalci seveda ne bodo nikdar priznali. Toda dejstva govore, dejstva pričajo, da obstoji zveza, in dokler bodo obstala ta dejstva, toliko časa je vse klerikalno tajenje odveč!

H kapitulaciji vlade pred gorikiški irredentovci. Sramotno je kapitulirala naša slavna vlada pred polično laško svojatjo goriško ter suspendirala premestitev slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Ugnali so vlado tisti čestni junaki, ki so lani o Binkoštih čakali na mirne Slovence s kamenjem in palicami, da jih pobijejo. Vodili so to svojatj bankrotjerji iz sloveče »Banca popolare« in zmagali so. Nikakih stvarnih ozirnov niso pokazali vladi, pokazali so le svojo surovost in barbarstvo, pa so ugnali Bienertthovo vlado v kozji rog. — Slovinci seveda ne odnehamo od te zahteve, da se mora premestiti slovensko učiteljske iz Kopra v Gorico. Danes se je vršil v Gorici slovenski shod, za nedeljo je napovedan še drugi. V seji mestnega sveta v torek se je že bahal župan Bombig, da so dosegli Lahi lep uspeh, pristavil pa je še, da se mora nadaljevati po tej poti in iz vlade hočejo izsiliti jamstvo, da se ne bo »žalilo« Lahov v narodnih čustvih. — Reči se mora, da so se Lahi pridno gibal v Gorici, v Trstu in na Dunaju ter dosegli, kar so hoteli. Od slovenske strani je »posredoval« pa klerikalni državni poslanec Fon! Kaj naj ta opravi!

Soča je izšla včeraj v posebni izdaji. S trpkimi besedami kritizira postopanje dunajske vlade v zadevi premestitve slovenskega učiteljskega. Za danes ob 11. uri je sklicala narodna - napredna stranka v »Trgovski dom« velik volilni in protestni shod.

Načelstvo narodno-napredne stranke na Goriškem je brzojavilo na ministrskega predsednika glede suspendiranja premestitve slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico tako-le: »Slovenska narodna - napredna stranka protestuje proti sramotni kapitulaciji vlade pred par ducati goriških čestnih pobalnov

pod vodstvom župana, katere bi mi Slovinci sami z mokrimi cunjami brez pomoči policije spravili k pameti. Suspendiranje premestitve učiteljskega ni za veliko slovensko večino ob državnih meji nič drugega, nego frivolna igra slabe in nesposobne vlade, proti kateri otvarjamo boj brez sprave z današnjim dnem. Gabrček, načelnik.

Koprski učiteljskičniki, navzoči včeraj v velikem številu v Gorici, so sklenili štrajkati, ker je vlada snedla dano besedo, da se premesti s sedanjim šolskim letom učiteljske v Gorico.

Sleparji. Dne 12. t. m. so bili štajerski klerikalci sklicali na Gornjskem shod, na katerem so razpravljali o železnici Polzela - Motnik - Kamnik. Na tem shodu so klerikalci zopet pokazali, da ne morejo biti srečni, ako ne sleparijo nevednih ljudi. Katoliška »Straža« namreč trdi, in tako se je menda tudi na shodu govorilo, da je proga Polzela - Motnik - Kamnik v vladni predlogi sad slovenske obstrukcije. To je grda sleparija, kajti ta proga je prišla v vladno predlogo že davno prej, ko se o slov. obstrukciji še nikomur sanjalo ni! Čudno je res, da tisti ljudje, ki pravijo, da branijo boga in njegovo cerkev, ne morejo živeti, ne da bi sleparili.

Čevljar — organist — učitelj. Od Temenice se nam piše: Kakor smo se prepričali, je obveljalo v šolski upravi načelo, da morajo dobri, vestni in pošteni učitelji v preganstvo, na boljše mesta pa da morajo priti breznačajnejši, odpadniki in izdajalci šolstva in učiteljstva, naj bodo še tako slabi učitelji in še take dušne reve. Informirali smo se, koga dobimo namesto v preganstvo poslanega nadučitelja. Zadovoljiti se pač moramo z vsem, kar bomo dobili. Učitelj, ki pride baje k nam, je pač nekaj posebnega. Imenuje se Fran Mihelčič in rojen je v Dolenji vasi pri Ribnici, kjer opravlja njegove oče dostojanstvenstvo mežnarja in je ob enem čevljar. Fran Mihelčič je v Dolenji vasi obiskoval dvorazredno ljudsko šolo. S to dvorazredno ljudsko šolo modrostjo v glavi se je posvetil čevljarstvu. Vrlo je krpal čevlje, poleg tega pa se je učil orgljanja pri organistu v Dolenji vasi in pri organistu v Ribnici. Za orgljanje je imel pač veselje, pa nič talenta. Posejal je nekaj časa tudi orglarsko šolo v Ljubljani in potem opustil čevljarstvo ter šel za orglarja na kmete. Pri orgljanju in mežnarstvu se je tako izobrazil, da ga hočejo napraviti za — učitelja. To je pač jako značilno za obupne razmere, v katerih živimo na Kranjskem!

Podružnico »Slomškove Zveze« nameravajo, kakor se nam piše, ustanoviti klerikalni učitelji na slovenskem Štajerskem. — Tozadevno so se sicer že delali poskusi, a doslej — zaman. Mogoče, da se razni Jurkoviči, Žunkoviči e tutti quanti zdaj ohrabrijo, ko jih pa general slomškarije, znani Jaklič žalostne postave, tako mило po »Slovenca« vabi v svoj tabor! — Le odklopite se od zdravega telesa! Organizovano slovenještarsko učiteljstvo bo potem vendar rešeno ovaduhov in podlih kruhoborcev. Le na delo, pa brez odloga! Čas je drag. Horizont je sedaj v Avstriji črno zavese, črnuhom eveto zdaj rožice. Tedaj še enkrat: ročno se sklopote!

Slovesno vstoličenje tržaškega župana. Včeraj se je vršilo v dvorani municipalne palače v Trstu slovesno vstoličenje novoizvoljenega in od cesarja potrjenega župana dr. Valerio. — Slavnostnemu aktu je prisostvovalo le malo nad polovico mestnih svetnikov, t. j. 49 od 80. — Prišel ni noben socialdemokrat, a odsotni so bili skoraj vsi Slovinci. Namestnik princ Hohenlohe je sporočil novemu županu cesarsko potrjenje in ga potem presenetil s pravim »svetovalskim govorom. Dvorni svetnik Lasciae je prečital običajno formulo, v čemur mu je novi župan sledil v izgovorjanju. Ko sta namestnik in vladni zastopnik odšla, je bil novi župan od navzočih svetnikov iz galerije viharno pozdravljen. Po kratkih nagovorih je bila slavnostna seja zaključena.

Današnji sprejem slovenskega dijaštva ne bo — kakor smo že poročali — oficijelen, ker bi kaj takega vlada seveda ne dovolila, temveč samo neoficijelen, tih pozdrav, ki ga nihče ne more prepovedati, ki bo pa vendar povedal našim gostom več kot morda dolgi slavnostni govori, za katere itak ravno sedaj ni preveč primeren čas. Napredni ljubljanski Slovinci se gotovo spontano v impozantnem številu zberejo danes zvečer ob 7/7. na južnem kolodvoru, da pozdravijo mile goste, ki so v tako velikem številu, kakor še nikoli prihiteli k nam. Zvečer pa se snidemo k neprisljani zabavi na vrtu in v dvorani hotela »Tivoli«.

Društvo »Radogoj« je tovarnar in veleposesnik gospod Josip Lavrenčič v Ljubljani o priliki poroke svoje hčarke gospice Mi-

lene z g. dr. Žerjavom velikodušno naklonil znatni dar 200 K. Društvo »Radogoj« se mu za dar najpričrnejše zahvaljuje za željo, da bi našel mnogo posnemalec. — Pri tej priliki obrača se društvo na denarne zavode, društva in posameznike z nujno prošnjo, da se spomnijo društva »Radogoj« s podporami, ker se oglašajo čim dalje več prosilcev, in mora društvo radi nedostajanja sredstev žalibog odklonil premmogo prošnji. — Opozarjajo se pa tudi bivši podpiranci, da po svojih močeh vračajo prejete podpore ter s tem zadostijo svoji obvezi obenem pa društvu omogočijo spolnjevanje njegovega namena.

— **Priljubljeni odbor »Društva za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma telovadnemu društvu »Sokol I.« v Ljubljani** naznanja, da se ustanovni občni zbor imenovanega društva vrši v soboto, dne 18. t. m., ob polu 9. uri zvečer v gostilni gospe M. Rozman Sv. Petra cesta (Mešanska skopnica), h kateremu uljudno vabi vse člane in prijatelje društva »Sokol I.«

— **Občni zbor »Slovenske Filharmonije«** se je vršil včeraj zvečer v hotelu »Ilirija« ob skrajno pihi udeležbi. Članov je nad 700, prišlo jih je pa — 20. Zborovanje je otvoril predsednik g. dež. poslanec Josip Turk ter je dal besedo tajniku g. Mat. Čadežu. Iz njegovega poročila posnemamo, da je bilo lansko leto v zimski sezoni angažiranih 35 godcev, po leti pa 26. V kratkem se orkester zopet spopolni na 32 godbenikov.

»Slovenska Filharmonija« je nastopila, ne vstevši gledališče, 190krat in sicer pri koncertih, slavnostnih in drugih prireditvah itd. V tem sta všteta tudi dva velika simfonična koncerta, ki sta uspeša sicer v moralnem oziru krasno, slabo pa v finančnem. Godba je sodelovala tudi pri nekaterih izvenljudskih prireditvah. Društvo ima 718 podpornih članov, ki plačajo mesečno okoli 800 K. »Glasbena Matica« je dajala godbi na razpolago v svoji hiši dvorano za vaje, shrambo za arhiv in godala, prostor za pisarno ter kurjavo in razsvetljavo brezplačno. Subvencijo je zvišala mestna občina na 20.000 kron. Podpirali so društvo tudi drugi zavodi ter nekateri posamezniki z večjimi darili, in sicer kmetska posojilnica na Vrhniki 50 K, Posojilnica v Cerkljici 100 K, Obrtno pomožno društvo v Ljubljani 20 K, Glavna posojilnica in hranilnica v Ljubljani 100 K in Kmetska posojilnica v Ljubljani 200 K, dalje g. Trdina 28 kron, g. Tome 40 K in ga. Rebekova 20 K. Vsem iskrena zahvala. — Za prihodnjo sezono se je zopet sklenila pogodba s slovenskim gledališčem; sodelovala bo mesečno pri 12 predstavah in bo za vsako predstavo dobivala po 207 K. Iz blagajniškega poročila g. M. Drahslerja posnemamo, da je bilo dohodkov 66.214 K 51 vln., in sicer so znašala darila 577 K, podpora mestne občine 15.333 K 28 v, članarina 8846 K 20 v in dohodki koncertov 28.189 K 61 v; stroški — so znašali 68.243 K 08 v, med temi plače in remuneracije 55.919 K 08 v. Pri volitvi, ki je nato sledila so bili voljeni sledeči gospodje: predsednikom dr. O. Papež, odborniki M. Hubad, dr. A. Svigelj, M. Drahsler, Iv. Kenda, M. Čadež, A. Bončar, Al. Zebrič, dr. Vl. Pegan, dr. Vl. Ravnikar, Sl. Ravnihar, Fr. Govar, dr. P. Kozina, V. Rohrmann in Iv. Tomazin, preglednikoma pa A. Šusteršič in E. Franchetti. Ko je še g. Franchetti izrekel zahvalo izstopivšim odbornikom in osobito še dosedanjemu predsedniku g. Turku je predsednik z zahvalo vsem podpornikom »Filharmonije«, osobito mestni občini, »Glasbeni Matici« in gospodu M. Hubadu za ves trud in delo zaključil občni zbor.

— **Osrednji odbor »Društva jugoslovanskih železniških uradnikov«** sklicuje v soboto, 18. t. m., ob 8. zvečer v hotelu »Štrukelj« v Ljubljani tovariški sestanek. Gospodje člani se tem potom prosijo, da se sestanka udeležijo v kar najčistnejšem številu.

— **Prememba posesti.** Glavna slovenska posojilnica je kupila od g. Jegličeve hišo Pred škofijo 1 za 130.000 kron.

Zirovnikova ohodnica zveni sentvidskim klerikalom še vedno v »sesih. Dasiravno se je vršila pred desetimi dnevi, »Slovenec« do snoči še ni upal erhniti besedice. Obita naprednemu časopisu, da je poročalo »samo farbarijo«, ko je pisalo, da je bilo navzočih na stotine ljudi in da pri slovesu priljubljenega nadučitelja ni bilo nobeno oku suho. Mi Sentvidčani prav dobro vemo, da je to poročilo gola istina in prav radi sprejemamo na znanje ta najnovější dokaz »Slovenčeve« lažljivosti.

Zirovnikovo nagovor na svoj zbor bi rad smešil pobožni jezuitski dopisnik iz St. Vida, češ, da je dokazala že dni kazenska razprava pred ljubljanskim sodiščem, da so trije iz Zirovnikove družbe bili pijani in kalili nočni mir. Zirovnikove besede:

»Nikdar vas nisem videl pijanih, nikdar vas slišal kvantati in preklinjati«, pa v resnici niso ovričene. Obtoženi so bili trije naprednjaki iz St. Vida, ki pa niso člani Zirovnikovega zbora, da so znanega klerikalnega priznanja mizarja J. Arharja p. d. Kozlarja iz Vižmarji, ko je brez vsacega povoda na cesti stojče može domov spat podil, povprašali, kdo mu je dal to pravico. Ko je začel bahato vpiti, da je on uradna oseba in da nastopa kot tak, so glede istinitosti njegove uradne osebnosti izrazili svoje pomisleke z besedami:

»Tak proklet pufar bo tukaj kaj govoril; plača naj svoje dolgeve preje, potem bo govoril, ta proklet pufar.« Prvi sodnik je smatral vse tri krive prestopka žaljenja uradnoslujoče osebe in jih obsodil na 10 K globe, ozir. 24 ur zapora. Nobena priča pa ni potrdila, da bi bil kedo pijan in razgrajal. Zato pa gotovo vsi trije obtoženci odločno odklanjajo, da bi jih Čuki, ki prirejajo v St. Vidu ponočne kravale, imenovali svojim častnim članom. To čast prepuščajo njim samim. O »uradnosti« Kozlarjeve osebe se bomo pa pomenili pri deželnem sodišču, kamor so se obtoženci pritožili. Sicer pa izredno nizka kazen sama dokazuje, kako malo se je rešpektirala Jos. Arharjeva »uradna oseba« pri sodišču.

Iz Kamnika. Prvo slov. pevsko društvo »Lira« priredilo je kegljanje na dobitke, ki se je pričelo 18. avgusta in končalo 8. septembra. Doneslo je »Liri« 226 K 24 v čistega dobička, kar je za naše razmere prav lepa svota. Pri razdelitvi dobitkov dobil je prvi in tretji dobitek g. Anton Cerov, drugi, četrti in šesti dobitek g. Janko Bianketti, petega pa g. Avg. Ribič. Da smo dosegli tako lep gnoten uspeh, se moramo zahvaliti in prvi vrsti gospe Josipini Albrechtovi, ki je poklonila društvu dvoje krasnih dobitkov, dalje g. Malovrhu, ki brezplačno prepuščajo kegljišča društva, kakor tudi požrtvovalnim kegljačem, ki so le iz naklonjenosti do društva se tako pridno udeleževali kegljanja. Ne moremo pa zamolčati dejstva, da so to društveno prireditvo popolnoma prezrli ravno oni gospodje, ki pri vsaki priložnosti zabavljajo proti društvu, a se odlikujejo pri njenih prireditvah po svoji odsotnosti. To se je pokazalo zlasti pri zaključku kegljanja. Sploh pa vlada med našim meščanstvom še vse premalo zanimanja za narodna društva, kajti dobe se še vedno rodbine, ki niso niti pri enem narodnem društvu. Zelimo, da se tudi v tem oziru obrne skoro na boljše. Odbornikom podružnice družbe sv. Cirila in Metoda pa svetujemo, naj napravijo vsako leto v svojem kraju kegljanje na dobitke in družba bo imela zopet nov vir dohodkov.

Klerikalna blamaža. Iz Litije se nam piše: »Slovenec« je o vsakem izletu, ki so ga Čuki do sedaj priredili, prinašal dolga poročila. Pričakovali smo kaj enacega tudi o »Mladeniškem shodu«, ki se je vršil v nedeljo v Šmartnem, okuženem od litijske liberalne inteligence. Toda varali smo se. Kratko poročilo...! kaj to pomeni? — Velikanski fiasko, katerega se je menda celo deželni poslanec Povše tako sramoval, da je že popoldne ob pol 4. uri pobegnil iz Šmartna. »Slovenec« bo seveda reklet: moral je k važnemu sestanku. In koliko laži je nagromadenih v »Slovenčevem« poročilu. Laž je, da se je spreda udeležilo 600 ljudi, laž je, da je bilo nad 100 Čukov v kroju, laž je, da je bil postavljen pri vzhodu v Šmartnem velik slavolok in gorostasna laž je, da je javno telovadbo in veselico posejilo nad 1000 ljudi.

— Res pa je, da se je udeležilo nad vse klavernega spreveda samo 82 Čukov v kroju, nekaj Marijinih devic in mladeničev in nekaj zagorskih ajmohtarjev, skupaj kakih 300 oseb; res je, da sta stali pri vzhodu v Šmartne dve majhni smreki, kakršne postavljajo ljudje pri kaki kapelici na polju, res je, da je šlo popoldne od litanij k veseljenemu prostoru približno 350 ljudi, od katerih pa je ostala večina zunaj in v velikem predpasniku, katerega je dala farovška kuharica ali kaka Marijina devica, odnesel je dekan malo evenka, in povsem resnično je, kar lahko orožniki pričajo, da so Čuki, ko so šli zvečer brez vsake discipline skozi Litijo, rjovelj kakor obsedeni ter izzivali s klici: »Preat Sokol« in »plahi zajci so se vsi poskrilili«. Kajpak, Čuki imajo ponoči korajžo. Previdno pa je »Slovenec« zamolčal, da je od 148 hiš v Šmartnem in na Ustjih razobesilo zastave samo 23 hišnih posestnikov. Tudi ne omenja izzivalnega Podlesnikovega govora, katerega mu je najbrže napisal dekan, češ, od liberalnega litijskega župana do zadnjega liberalnega galsileca se je vse zarotilo proti nam, a mi bomo vse pomendrali. — Ubogi Čukec, ne vznemirjaj se! Litija in večina Šmartna je in bo ostala liberalna. To dekan Rihar sicer ve, da pa bo o tem popolnoma prepričan, mu že danes lahko povemo, da bo

Iz Kamnika. Prvo slov. pevsko društvo »Lira« priredilo je kegljanje na dobitke, ki se je pričelo 18. avgusta in končalo 8. septembra. Doneslo je »Liri« 226 K 24 v čistega dobička, kar je za naše razmere prav lepa svota. Pri razdelitvi dobitkov dobil je prvi in tretji dobitek g. Anton Cerov, drugi, četrti in šesti dobitek g. Janko Bianketti, petega pa g. Avg. Ribič. Da smo dosegli tako lep gnoten uspeh, se moramo zahvaliti in prvi vrsti gospe Josipini Albrechtovi, ki je poklonila društvu dvoje krasnih dobitkov, dalje g. Malovrhu, ki brezplačno prepuščajo kegljišča društva, kakor tudi požrtvovalnim kegljačem, ki so le iz naklonjenosti do društva se tako pridno udeleževali kegljanja. Ne moremo pa zamolčati dejstva, da so to društveno prireditvo popolnoma prezrli ravno oni gospodje, ki pri vsaki priložnosti zabavljajo proti društvu, a se odlikujejo pri njenih prireditvah po svoji odsotnosti. To se je pokazalo zlasti pri zaključku kegljanja. Sploh pa vlada med našim meščanstvom še vse premalo zanimanja za narodna društva, kajti dobe se še vedno rodbine, ki niso niti pri enem narodnem društvu. Zelimo, da se tudi v tem oziru obrne skoro na boljše. Odbornikom podružnice družbe sv. Cirila in Metoda pa svetujemo, naj napravijo vsako leto v svojem kraju kegljanje na dobitke in družba bo imela zopet nov vir dohodkov.

Klerikalna blamaža. Iz Litije se nam piše: »Slovenec« je o vsakem izletu, ki so ga Čuki do sedaj priredili, prinašal dolga poročila. Pričakovali smo kaj enacega tudi o »Mladeniškem shodu«, ki se je vršil v nedeljo v Šmartnem, okuženem od litijske liberalne inteligence. Toda varali smo se. Kratko poročilo...! kaj to pomeni? — Velikanski fiasko, katerega se je menda celo deželni poslanec Povše tako sramoval, da je že popoldne ob pol 4. uri pobegnil iz Šmartna. »Slovenec« bo seveda reklet: moral je k važnemu sestanku. In koliko laži je nagromadenih v »Slovenčevem« poročilu. Laž je, da se je spreda udeležilo 600 ljudi, laž je, da je bilo nad 100 Čukov v kroju, laž je, da je bil postavljen pri vzhodu v Šmartnem velik slavolok in gorostasna laž je, da je javno telovadbo in veselico posejilo nad 1000 ljudi.

— Res pa je, da se je udeležilo nad vse klavernega spreveda samo 82 Čukov v kroju, nekaj Marijinih devic in mladeničev in nekaj zagorskih ajmohtarjev, skupaj kakih 300 oseb; res je, da sta stali pri vzhodu v Šmartne dve majhni smreki, kakršne postavljajo ljudje pri kaki kapelici na polju, res je, da je šlo popoldne od litanij k veseljenemu prostoru približno 350 ljudi, od katerih pa je ostala večina zunaj in v velikem predpasniku, katerega je dala farovška kuharica ali kaka Marijina devica, odnesel je dekan malo evenka, in povsem resnično je, kar lahko orožniki pričajo, da so Čuki, ko so šli zvečer brez vsake discipline skozi Litijo, rjovelj kakor obsedeni ter izzivali s klici: »Preat Sokol« in »plahi zajci so se vsi poskrilili«. Kajpak, Čuki imajo ponoči korajžo. Previdno pa je »Slovenec« zamolčal, da je od 148 hiš v Šmartnem in na Ustjih razobesilo zastave samo 23 hišnih posestnikov. Tudi ne omenja izzivalnega Podlesnikovega govora, katerega mu je najbrže napisal dekan, češ, od liberalnega litijskega župana do zadnjega liberalnega galsileca se je vse zarotilo proti nam, a mi bomo vse pomendrali. — Ubogi Čukec, ne vznemirjaj se! Litija in večina Šmartna je in bo ostala liberalna. To dekan Rihar sicer ve, da pa bo o tem popolnoma prepričan, mu že danes lahko povemo, da bo

Trboveljski »Sokol« priredi v nedeljo 19. t. m. pri g. »Fortaju« na Vodah prvo javno telovadbo v zvezi z domačo veselico. Mlado je še naše društvo, a vendar nam že hoče pokazati uspeh svojega še ne »polletnega« dela. Sicer smo že videli naše vrle Sokole v Krškem, Št. Jurju, Zagorju in Hrastniku, a takrat stopijo pred napredne Trboveljčane, da vzbude v njih še večje zanimanje za sokolsko in slovensko stvar. Da pa bo naš nastop in uspeh tem sijajnejši, kličemo s tem vsem prijateljem sokolstva, naj pohite ta dan v Trbovlje. Zaradi prejema na postaji in pohoda skozi Trbovlje prosimo, da pridejo vsa društva in gostje, ki se vozijo v smeri Ljubljana - Zidan most ob polu 1. uri popoldne, drugi pa ob polu 12. predpoldne. Bratska društva! Pridite v obilnem številu, prinesite nam novih sil, da dvignemo ponosno sokolski prapor v bodrilo slovenskim Trbovljam!

Kolodvorsko restavracijo na Zidanem mostu ob južni železnici prevzame gosp. Pečnik iz Divače. — Dosedanji restavrator Skalak, ki je ob zadnjih vojaških transportih ubogo moštvo silno drl, mora iti. Stori

je vsemožne korake, da bi ostal, a vkljub temu, da se je delal vedno hudega Nemca, se mu to ni posrečilo. — Tudi naš list je v to malo pomogel.

Prošnji okrajnega zastopa in mestne občine Slov. Bistrica je prometno ravnateljstvo južne železnice uljudno vstreglo in odredilo, da imata stati brzovlaka Dunaj - Trst št. 1 in 2 tudi od 1. oktobra t. l. naprej na kolodvoru Slov. Bistrica.

Klerikalci povsod enaki. V Mariboru je otvoril narodnjak Ilich novo slaščiarno. Da to naznani občinstvu, je pustil tiskati v »Ciril-Metodovi tiskarni« slovensko-nemške lepake. Neki klerikalec je pa ukradel v tiskarni nemški lepak in ga obesil v »Narodnem domu«, samo zato, da je mogel potem v »Slovenec« udrihati po narodnem obrtniku. Klerikalcu je pač lumparija prirojena.

«Rokodelsko bralno društvo v Tolminu» vprizori v nedeljo, dne 19. t. m. v veliki kinematografski dvorani Štokovo burko: »Moč uniforme«, vglasil H. O. Vogrič. Pri predstavi gostujeta med drugimi tudi gospa Danilova in g. Verovšek. Sodeluje popolni vojaški orkester iz Gorice.

Umor iz maščevanja. V Zadru je bila pred nekaj dnevi odpovedana služba pisarniškem pomočniku Tonjuju. V ponedeljek popoldne je Tony na cesti napadel voditelja namestniških pomožnih uradov, oficijala Serčiča, ter ga z nožem zabodel. Serčič je bil takoj mrtev; Tony se je sam javil sodniji.

Alarmiran je bil včeraj popoldne oddelek gasilnega in rešilnega društva, ker je zapazil čuvaj na Gradu, da gori meja pri Kozelji. Mejo je bil dal gospodar posekati ter je hlapec veje zažgal, ne da bi bilo pričakovati kake druge nevarnosti. Gasilci niso stopili v akcijo.

Kandelaber za plin je včeraj popoldne podrl na Bleiweisovi cesti neki voznik, ki je z vozom vanj zadel.

Podkev kot bojno orožje. Dniarja Ivan Markun in Ivan Bonač se že dlje časa postrani gledata in včeraj sta dobila priliko, da poskusita vsak svojo moč. Ko sta se dobila z drugo elito v neki žganjariji na Dunajski cesti, je začel Bonač Markuna izzivati naposed pa sta si skočila v lase. Med prepiprom je igrala glavno vlogo konjska podkev, s katero je Bonač tako udaril svojega nasprotnika po glavi, da ga je težko telesno poškodoval. Bonač je bil nato aretovan ter so ga izročili sodišču.

Mesto domov, v zapor. Ko se je včeraj pripeljal kemik Pavel Rihard Hartmann iz Gote v Nemčiji z odgonskim sprevednikom v Ljubljano, je brzovlako okrožno sodišče iz Gorice, da se ga izroči tjejak, ker je sumljiv nekega hudodelstva. Hartmanna so oddali nato tukajšnjemu deželnemu sodišču, ki bo skrbelo, da mož pride mesto domov, v Gorico.

Sprla in stela sta se bila včeraj v mestni ledenici dva mesarja. Skakala sta drug v drugega ter se valjala po tleh, kakor dva petelina in se slednjič razšla s krvavečima »grebenaoma«.

V stanovanje svoje žene je prišel včeraj dninar J. K. ter jo začel tako pretepatvati in po sobi rojiti, da so poklicali stražnika, ki je moža, ki živi s svojo ženo ločeno ter je bil hudo okajan, odvedel v zapor.

Nesreča. Včeraj je prišel na Rakeku 15letni posestnični sin Fran Lovko pod voz, kateremu je šlo kolo čez desno nogo ter mu jo zlomilo. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Orožništvo na Bledu je aretovalo »nadebudnega«, zaradi tatvine in tepeža že sedemkrat kaznovanega 20-letnega potepuha Franca Kržmanca, ki je na sumu, da je zopet izvršil neko tatvino.

Delavsko gibanje. Predvčerajšnjem se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 80 Slovencev in 24 Macedoncev. 48 Hrvatov se je povrnilo iz Beljaka v Zagreb, 24 Slovencev in Hrvatov je prišlo pa iz Amerike. — Včeraj je šlo v Heb 22, v Buchs pa 35 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 25 Kočevarjev.

Izguljeno in najdeno. Šolska učenka G. Pacherjeva je izgubila koralne vredne 10 K. — Hišna posestnica Neža Zatljerjeva je našla hranilnično knjžico z malo vlogo. — Častniški sluga Simon Markov je izgubil kovčeg obleke.

Telefonska in brzovajna poročila. Shod v Gorici.

Gorica, 16. septembra. Današnji shod goriških Slovencev v svrhu protesta proti omahljivi vladi v zadevi slovenskega učiteljišča je vspel naj-sijajnejše. Zbralo se je nad 800 ljudi. Župan Bombig je zahteval prepoved shoda. Došlo je 30 redarjev iz Trsta, 30 orožnikov z dežele. Predsedoval je dr. poslanec Štrekelj. Govoril je Gabrček. Sprejela se je resolucija gle-

de učiteljišča in glede gospodarske osamosvojitve. Nadalje se je sklenilo v splošni skupini v Gorici postaviti slovenskega kandidata. Po shodu je bil obhod po mestu. Italijani so se od strahu poskrili. Redni mir se ni nikjer kalil.

Vlada ni silitila svoje naredbe glede koprškega učiteljišča.

Trst, 16. septembra. Dr. Rybaču je poslal poslanec dr. Ploj, ki je interveniral pri ministrskem predsedniku baronu Bienertu o zadevi premetitve slovenskega učiteljišča iz Kopra v Gorico, to-le brzovajko: **Sistiranje sklepa, da se koprsko učiteljišče premesti v Gorico, se ni izvršilo.** Protest poslanca Maranija je bil izročen tržaškemu namestniku. Namestnikovo poročilo glede zatrtjevanih tehničnih težav proti premeščenju še ni došlo. — Iz te brzovajke je razvidno, da je poslanec dr. Maranija varal javnost, ko je brzovajil svojim somišljenikom v Gorico, da je vlada preklicala svojo naredbo glede premetitve slovenskega učiteljišča iz Kopra v Gorico, Zmago-slavje v italijanskem taboru je bilo torej izgledno.

Baron Bienert pri cesarju. Dunaj, 16. septembra. Cesar je danes sprejel v posebni avdienci ministrskega predsednika barona Bienerttha.

Konferenca krščanskih socialcev. Dunaj, 16. septembra. Vodje krščansko socialne stranke in deželni poslanci so imeli danes dopoldne pri županu Luegerju konferenco, na kateri so razpravljali o raznih šolskih in jezičnih vprašanjih ter o zadevah, tičočih se Bosne. Sklenili so, da se glede Bosne ne sme za nobeno cen dati kakšnih koncesij Madžarom.

Laški zrakoplovi. Dunaj, 16. septembra. K aretaciji laških zrakoplovec Usnelli in tovarišev v Beljaku razglašala vojno ministrstvo, da jih je oblast takoj izpustila, ker se je prepričala, da niso nobeni vohuni, marveč docela neopasni ljudje.

Demonstracije na Dunaju. Dunaj, 16. septembra. Vsenemci nameravajo prirediti danes demonstracijo pred nižjeavstrijskim dežel-nim zborom, ki se snide danes popoldne ob 3. k prvi svoji seji v tekočem zasedanju.

Položaj na Ogrskem. Budimpešta, 16. septembra. Položaj je še vedno kritičen. Govori se, da bo po odstopu dr. Wekerleja imenovan za ministrskega predsednika Kossuth, ki pa bo ostal na tem mestu samo par tednov. Njegov naslednik bo grof Apponyi.

Namestnik moravskega deželnega glavarja. Brno, 16. septembra. Na mesto dr. Začka je imenovan za namestnika deželnega glavarja češki klerikalni poslanec dr. Hruban.

Proti dr. Šusteršiču. Split, 16. septembra. »Naše Jedinstvo«, o katerem je znano, da ima dobre stike s poslancem dr. Ivčevićem, piše: »Radi bi vedeli, če je resnica, kar se govori, da niso dobivali vabil na seje »Narodne zveze« vsi tisti poslanci, ki niso soglašali z dr. Šusteršičem. Vprašali bi poslance v »Narodni zvezi«, kaj pravijo k temu in ali bodo poskrbeli, da se kaj takega ne bo več zgodilo, ker bi bil to absolutizem v klubu, ker je treba v klubu, v katerem sede poslanci iz Dalmacije, jasno odgovoriti na vprašanje: koliko jim je ležeče na Dalmaciji. Naši poslanci so v »Slov. Enotici«, v kateri je tudi »Narodna zveza«. Torej lahko ostanejo v »Enotici«, a jim ni treba biti v »Narodni zvezi«. Vsekakor bi bilo najbolje in naj so že v »Narodni zvezi« ali ne (v »Slov. Enotici« seveda vselej), da bi se med sabo organizirali in osnovali svojo posebno skupino v varstvo interesov Dalmacije.

Slovinci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metodal

Ustna voda „EUODIN“
Specijalite za kradlice.
4813 Glavna zaloga tekarna 39
Vb. pl. Trakčoz v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.
V lina na meštem 2002. Študijski mesni tab 720-0 mm

septem.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Neb
15	8. uv.	7369	12.6	brezvetr.	megla
16	7. uv.	7370	10.2	sl. jug	oblačno del. obl.
	2. pop.	7370	21.1		

Študijski vžigalica (patentirana) 120 vora 149 Podvrtin v 24 urah 13 mm.

Telefonska in brzovajna poročila. Shod v Gorici.

Gorica, 16. septembra. Današnji shod goriških Slovencev v svrhu protesta proti omahljivi vladi v zadevi slovenskega učiteljišča je vspel naj-sijajnejše. Zbralo se je nad 800 ljudi. Župan Bombig je zahteval prepoved shoda. Došlo je 30 redarjev iz Trsta, 30 orožnikov z dežele. Predsedoval je dr. poslanec Štrekelj. Govoril je Gabrček. Sprejela se je resolucija gle-

de učiteljišča in glede gospodarske osamosvojitve. Nadalje se je sklenilo v splošni skupini v Gorici postaviti slovenskega kandidata. Po shodu je bil obhod po mestu. Italijani so se od strahu poskrili. Redni mir se ni nikjer kalil.

Vlada ni silitila svoje naredbe glede koprškega učiteljišča.

Trst, 16. septembra. Dr. Rybaču je poslal poslanec dr. Ploj, ki je interveniral pri ministrskem predsedniku baronu Bienertu o zadevi premetitve slovenskega učiteljišča iz Kopra v Gorico, to-le brzovajko: **Sistiranje sklepa, da se koprsko učiteljišče premesti v Gorico, se ni izvršilo.** Protest poslanca Maranija je bil izročen tržaškemu namestniku. Namestnikovo poročilo glede zatrtjevanih tehničnih težav proti premeščenju še ni došlo. — Iz te brzovajke je razvidno, da je poslanec dr. Maranija varal javnost, ko je brzovajil svojim somišljenikom v Gorico, da je vlada preklicala svojo naredbo glede premetitve slovenskega učiteljišča iz Kopra v Gorico, Zmago-slavje v italijanskem taboru je bilo torej izgledno.

Baron Bienert pri cesarju. Dunaj, 16. septembra. Cesar je danes sprejel v posebni avdienci ministrskega predsednika barona Bienerttha.

Konferenca krščanskih socialcev. Dunaj, 16. septembra. Vodje krščansko socialne stranke in deželni poslanci so imeli danes dopoldne pri županu Luegerju konferenco, na kateri so razpravljali o raznih šolskih in jezičnih vprašanjih ter o zadevah, tičočih se Bosne. Sklenili so, da se glede Bosne ne sme za nobeno cen dati kakšnih koncesij Madžarom.

Laški zrakoplovi. Dunaj, 16. septembra. K aretaciji laških zrakoplovec Usnelli in tovarišev v Beljaku razglašala vojno ministrstvo, da jih je oblast takoj izpustila, ker se je prepričala, da niso nobeni vohuni, marveč docela neopasni ljudje.

Demonstracije na Dunaju. Dunaj, 16. septembra. Vsenemci nameravajo prirediti danes demonstracijo pred nižjeavstrijskim dežel-nim zborom, ki se snide danes popoldne ob 3. k prvi svoji seji v tekočem zasedanju.

Položaj na Ogrskem. Budimpešta, 16. septembra. Položaj je še vedno kritičen. Govori se, da bo po odstopu dr. Wekerleja imenovan za ministrskega predsednika Kossuth, ki pa bo ostal na tem mestu samo par tednov. Njegov naslednik bo grof Apponyi.

Namestnik moravskega deželnega glavarja. Brno, 16. septembra. Na mesto dr. Začka je imenovan za namestnika deželnega glavarja češki klerikalni poslanec dr. Hruban.

Proti dr. Šusteršiču. Split, 16. septembra. »Naše Jedinstvo«, o katerem je znano, da ima dobre stike s poslancem dr. Ivčevićem, piše: »Radi bi vedeli, če je resnica, kar se govori, da niso dobivali vabil na seje »Narodne zveze« vsi tisti poslanci, ki niso soglašali z dr. Šusteršičem. Vprašali bi poslance v »Narodni zvezi«, kaj pravijo k temu in ali bodo poskrbeli, da se kaj takega ne bo več zgodilo, ker bi bil to absolutizem v klubu, ker je treba v klubu, v katerem sede poslanci iz Dalmacije, jasno odgovoriti na vprašanje: koliko jim je ležeče na Dalmaciji. Naši poslanci so v »Slov. Enotici«, v kateri je tudi »Narodna zveza«. Torej lahko ostanejo v »Enotici«, a jim ni treba biti v »Narodni zvezi«. Vsekakor bi bilo najbolje in naj so že v »Narodni zvezi« ali ne (v »Slov. Enotici« seveda vselej), da bi se med sabo organizirali in osnovali svojo posebno skupino v varstvo interesov Dalmacije.

Slovinci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metodal

Ustna voda „EUODIN“
Specijalite za kradlice.
4813 Glavna zaloga tekarna 39
Vb. pl. Trakčoz v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.
V lina na meštem 2002. Študijski mesni tab 720-0 mm

septem.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Neb
15	8. uv.	7369	12.6	brezvetr.	megla
16	7. uv.	7370	10.2	sl. jug	oblačno del. obl.
	2. pop.	7370	21.1		

Študijski vžigalica (patentirana) 120 vora 149 Podvrtin v 24 urah 13 mm.

+

Josip Pleničar, naučitelj v Kropi s hčerko Martjo in s snom Tomkom ter rodbina Kappus pl. Pichstain v Kamni gorici javljamo, da je preljubljiva, neopozabna so prog, ozr. mamica, hčerka in sestra, gospa 8463

Milica Pleničar
rojca Kappus pl. Pichstain
učiteljica v Kropi

danes ob 2. popoldne, prev dena s svetotajstvom, v 26 letu starosti, preminila.

Pogreb predrage bo v petek ob polu 11 dopoldne iz hiše žalosti v Kamni gorici na domače pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v raznih cerkvah.

Kropa - Kamna gorica
15 septembra 1909.

Absolviran
šestošolec

po narodnosti Moravec, išče službo v kaki slovenski lekarni kot aspirant.

Prijazne ponudbe pod naslov: **Lekarnar Jos. Aučič v Ribnici, Dolensko.** 3462-1

Mlad
trgovski sodruknik

špecerist, želi premeniti službo do 15. oktobra v kakšno večjo mešano trgovino. 3 61-1

Ponudbe pod „Dobra moč“ na uprav. „Slov. Naroda“.

LES

smreke in jelke, event. majhni gozdovi, se kupijo. Samo na Štajerskem, nad Celjem. Dopisi pod „Gute Bezahlung“ na anovčno ekspedicijo Josip Heuberger, Gradec, Herrengasse 1. 3454-2

Štev. 27657. 3465

Razglas.

Vsled obvestila o. kr. vodstva stavbnega okraja v Ljubljani z dne 9. septembra t. l. št. 286, se javno razglasa, da bode radi prenovljenja cestišča na Tržaški cesti med km 2'6-3'6 na Viču ta proga za vozni promet od dne 10. septembra letos skozi kake tri tedne zaprta.

Mestni magistrat Ljubljanski
dne 11. septembra 1909.
Za župana: **Šešek I. r.**

Josip Ahčin
krojaška obrt,
Vegova ulica št. 12 v Ljubljani
se priporoča za 8423 4

Izdelovanje oblek.
Najfinejše delo. Najnižje cene.

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole, učiteljske in licej, za obrtne in strokovne šole kakor tudi druge potrebščine priporoča

Narodna knjigarna
v Prešernovi ulici.

Indajatelj in odgovorni urednik Rasto Pustoslavšek.

Odda se mesečna
meblovana soba

s posebnim vhodom v bližini glavne pošte.

Naslov pove uprav. „Slovenskega Naroda“.
3437-8

Signorina Italiana di Firenze (Teseano) con bella pronunzia dà lezioni di conversazione e grammatica

a persone grandi ed ai fanciulli. Per combinare praga venire oiasoua giorno dalle 9-10 Dalmatinove ulice št. 7, L. piano. 4349-2

V najem se da s 1. novembrom 1909

gostilna
„Pri smreki“

v Spodnji Šiški št. 88.
Vpraša naj se pri hišnem gospodarju. 3894-2

Zveza slov. zadrug v Ljubljani
razpisuje službo pisarniškega

uradnika

Zahteva se popolna izurjenost v slov. in nemški stenografiji in strojeplju. 3464-1

Prednost ima oni, kdor zna še povrh poleg pravilne slovenščine in nemščine kak drugi jezik in pozna zadrugištvo ter bi bil poraben v knjigovodstvu. Plača po dogovoru. Nastop takoj ali s 1. oktobrom t. l. Ponudbe, opremljene s dokazili, naj se vložijo najdalje do 23. t. m. pri „Zvezi slov. zadrug“ v Ljubljani, Janež Trdinova ulica št. 8.

Krasno
BLUZE

največja izbira v svili in drugem modnem blagu tudi po meri. Veakovrtna krila, perilo

In otročje obleke
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 28.

Josipina Herrisch

v Ljubljani, Židovska ulica št. 7.
priporoča svoje bogate 3460-1

zalogo čevljev

za gospode, dame in otroke.
Zunanja naročila točno.

Šolske knjige

za vse šole
v najnovjših odobrenih izdajah

ter 3349-6

vse šolske potrebščine v najboljši kakovosti priporoča po zmernih cenah

L. Schwentner
v Ljubljani
Prešernovo ulico št. 3 (postopje „Mestne knjižnice“).

Mlad
trgovski sodruknik

izurjen v špecerijaki in šalezninski stroki, išče službo.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.
3432-2

Kupim dobro ohranjene sode za vino

od 15 do 25 hektolitrov.

Naslov se izve pri upravništvu „Slov. Naroda“.
3181 11

Hiša na prodaj:

V Spodnji Šiški se prodaja iz proste roke hiša, obetočja iz 4 prostornih stanovanj, neokleto vrta in 1440 štirikotnih m sveta zraven hiše. Več se izve pri lastniku hiše v Sp. Šiški, Kmetiška ulica št. 211. 3290-5

Sprejme se več

mlinar

ki bi anal tudi nasekati kamen ter bi bil smoležen vseh mlinških poslov. Ponudbe naj se pošljejo na Benjokastelaški mlin, Stari, Dalmacija 3438-2

Pozor! Pozor!

Najceneje se nakupijo vse

šolske

: potrebščine :
pisarniški in ovijalni papir, zvezki, svinčniki, radirke, risalno orodje, črnila, mape itd.

: šolske knjige :
pri 3413-4

Ivanu Bonaču
v Šelenburgovi ulici
nasproti c. kr. glavne pošte.

2 mlajša dijaka

ali 2 deklet iz boljše hiše, se sprejmeta na stanovanje v bližini realke. Na raspologo je klavir in kopalna soba.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.
3434-2

Prodaja se pod ugodnimi pogoji in za nisko ceno

enonadstropna hiša
na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta št. 20. 2596-30

Poisve se v pisarni dr. Frana Podha, odvetnika v Ljubljani, Stari trg št. 30.

Sprejmejo se tako

3 prodajalci

(natakarji) v kantini domobranske vojašnice v Ljubljani. Sprejmejo se le pošteni in zanesljivi, tudi začetniki. Plača po dogovoru. Več ravnotam. 3416-3

Vsaki petek in postni dan se dobijo

morske ribe

pri 3374 2

Ant. Staculu v Šelenburg. ulici 4.

Dr. Derganc

zopet ordinira.
Komenskega ulica št. 8.
3441-2

Razprodaja

v konkurzno maso Ivana Šteckla spadajočih premičnin se vrši na javni sodni dražbi

v Starem trgu pri Ložu v ponedeljek, dne 20. septembra t. l.

in sledeče dni dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 2. do 6. ure.

Prodaja se razno špecerijako in manufakturno blago, železnina, in galanterija (oblačilno blago, klobuki, rute, sragee, nogavice, čipke, trakovi, kava, cikorijska, milo, žganje, konjak, usnje, čevlji, steklo, papir, pčistiavo, slamareznice) in drugo.

Prodaja se pa tudi vse na 7000 in 12.000 K cenjeno blago skupno ali v partijah iz proste roke

Ponudbe z 10% verščino sprejema do 17. t. m. dop. upravitelj konkurzne mase 8426 3

Jakob Kogej
c. kr. notar v Ložu

Na drobno in debelo!

Zahtevajte povsod domač izdelek!

Zavratnice (kravate)

Iz prve jugoslovanske tovarnice T. Mlekuža v Ljubljani se dobe v glavni zalogi pri 8365 3

Ludoviku Dolencu
v Ljubljani, Prešernova ulica 14.

Na debelo in drobno!

Naznanilo.

Podpisana vlijudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem z današnjim dnem prevzela dobro znano restavracijo

„PRI LIPI“

v Ljubljani, v Židovski ulici št. 5.

Točila bodem pristna delonjska vina kakor tudi pristni kruški teran ter vedno sveže marinsko pivo. — Za gorla in marša jedila bode vedno skrbljeno, ravnotako se sprejemajo abonenti na hrano. — Postrežba točna, cene nizke.

Za obilen obisk se najtopleje priporočam slavnemu občinstvu ter bilježim z odličnim spoštovanjem 3442-2

Fani Plapper.

2 dijaka

sprejme učiteljska rodbina v oskrbo. Stanovanje v vili, vrt, kopel.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.
3435 2

Miss Farler
Miss Everitt

will begin their English lessons again on the 1st of October.

Poisve se do konca septembra na Dunajski cesti št. 25. 3443 2

Hotel Tivoli
odda 3419 4

več mesečnih sob od 24 K naprej.

Potrebujem 800 kubičnih m jelovih okroglijakov 3431 2

od 10 do 20 cm debline ter 3 do 6 m dolžine. Poleg tega 160 m² tramov 4/5 in 5/6, dolžina 4-10 m.

Giovani S. Weiller, Reka.

Steckenpferd
Bay-Rum

Najboljša voda za glavo
zlasti proti prhljaju in izpadan u las

964 Dobiva se povsod. 15

Razprodaja

v konkurzno maso Ivana Šteckla spadajočih premičnin se vrši na javni sodni dražbi

v Starem trgu pri Ložu v ponedeljek, dne 20. septembra t. l.

in sledeče dni dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 2. do 6. ure.

Prodaja se razno špecerijako in manufakturno blago, železnina, in galanterija (oblačilno blago, klobuki, rute, sragee, nogavice, čipke, trakovi, kava, cikorijska, milo, žganje, konjak, usnje, čevlji, steklo, papir, pčistiavo, slamareznice) in drugo.

Prodaja se pa tudi vse na 7000 in 12.000 K cenjeno blago skupno ali v partijah iz proste roke

Ponudbe z 10% verščino sprejema do 17. t. m. dop. upravitelj konkurzne mase 8426 3

Jakob Kogej
c. kr. notar v Ložu

Na drobno in debelo!

Zahtevajte povsod domač izdelek!

Zavratnice (kravate)

Iz prve jugoslovanske tovarnice T. Mlekuža v Ljubljani se dobe v glavni zalogi pri 8365 3

Ludoviku Dolencu
v Ljubljani, Prešernova ulica 14.

Na debelo in drobno!

Naznanilo.

Podpisana vlijudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem z današnjim dnem prevzela dobro znano restavracijo

„PRI LIPI“

v Ljubljani, v Židovski ulici št. 5.

Točila bodem pristna delonjska vina kakor tudi pristni kruški teran ter vedno sveže marinsko pivo. — Za gorla in marša jedila bode vedno skrbljeno, ravnotako se sprejemajo abonenti na hrano. — Postrežba točna, cene nizke.

Za obilen obisk se najtopleje priporočam slavnemu občinstvu ter bilježim z odličnim spoštovanjem 3442-2

Fani Plapper.

Lesarna in tisk „Narodna tiskarna“.